

Nr 227.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning; given Stockholms slott den 16 mars 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av *dels* bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag *dels ock* kyrkomötets närslutna skrivelse den 2 november 1926, nr 24, föreslå riksdagen att för dess del antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning.

Under Hans Maj:ts
Min allernädigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

N. J. F. Almkvist.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning.

Häriigenom förordnas, att 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning skola, 19 och 20 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

19 §.

Till bestridande av de för kyrkoherde och komminister fastställda löner jämte ersättning och arvode åt adjunkt, varom i 14 § 3 mom. sägs, skola, i den mån sådant erfordras, i nedan nämnd ordning användas:

1:o) församlingsavgifter till belopp ej överstigande tre öre för varje helt eller påbörjat tiotal kronor av hela det inkomstbelopp, för vilket allmän kommunalskatt skall inom pastoratet utgöras;

2:o) — — —

3:o) — — —

4:o) — — —

5:o) — — —

20 §.

I gäldandet av de enligt 19 § 1 och 5 mom. utgående församlingsavgifter skola alla de, vilka inom pastoratet utgöra allmän kommunalskatt, deltaga efter de för sådan skatts utgörande stadgade grunder; och skola dessa avgifter inom varje till pastoratet hörande församling debiteras och uppbäras i samma ordning som utskylder till kyrka och skola.

Angående den — — — särskilt stadgat.

21 §.

Har för bestridande av de för kyrkoherde och komminister fastställda löner jämte ersättning och arvode åt adjunkt, varom i 14 § 3 mom. sägs, såsom församlingsavgifter utdebiterats sammanlagt större belopp, än som motsvarar sex öre för varje helt eller påbörjat tiotal kronor av pastoratets hela inkomstbelopp, skall ersättning av kyrkofondens medel beredas pastoratet för det överskjutande beloppet, utom beträffande lönebelopp, som församling, enligt 9 eller 10 §, särskilt förbundit sig att utgöra.

Kyrkomötets skrivelse, nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning.

(Kyrkolagsutskottets betänkande nr 17.)

Till Konungen.

Genom en den 23 september 1926 dagtecknad skrivelse, nr 12, har Eders Kungl. Maj:t under återopande av skrivelsen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, förklarat sig vilja inhämta kyrkomötets yttrande, huruvida kyrkomötet godkände ett vid skrivelsen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning.

Nämnda lagförslag är av följande lydelse:

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning.

Härigenom förordnas, att 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning skola, 19 och 20 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

19 §.

Till bestridande av de för kyrkoherde och komminister fastställda löner jämte ersättning och arvode åt adjunkt, varom i 14 § 3 mom. sägs, skola, i den mån sådant erfordras, i nedan nämnd ordning användas:

1:o) församlingsavgifter till belopp ej överstigande tre öre för varje helt eller påbörjat tiotal kronor av hela det inkomstbelopp, för vilket allmän kommunalskatt skall inom pastoratet utgöras;

2:o) — — —

3:o) — — —

4:o) — — —

5:o) — — —

20 §.

I gäldandet av de enligt 19 § 1 och 5 mom. utgående församlingsavgifter skola alla de, vilka inom pastoratet utgöra allmän kommunalskatt, delta efter de för sådan skatts utgörande stadgade grunder; och skola dessa avgifter inom varje till pastoratet hörande församling debiteras och uppbäras i samma ordning som utskylder till kyrka och skola.

Angående den — — — särskilt stadgat.

21 §.

Har för bestridande av de för kyrkoherde och komminister fastställda löner jämte ersättning och arvode åt adjunkt, varom i 14 § 3 mom. sägs, såsom församlingsavgifter utdebiterats sammanlagt större belopp, än som motsvarar sex öre för varje helt eller påbörjat tiotal kronor av pastoratets hela inkomstbelopp, skall ersättning av kyrkofondens medel beredas pastoratet för det överskjutande beloppet, utom beträffande lönebelopp, som församling, enligt 9 eller 10 §, särskilt förbundet sig att utgöra.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1928.

Ovan angivna paragrafer i prästlönereglingslagen hänföra sig i sin nuvarande lydelse direkt till det nu gällande kommunala skattesystemet. Inför Eders Kungl. Maj:t ligger nu under utredning frågan om omläggning av detta system med ledning av tidigare utarbetat förslag, och proposition därom är avsedd att i sinom tid föreläggas riksdagen.

Vid behandlingen inom kyrkomötet av ifrågasatt lagförslag hava vissa betänkligheter rests mot detsamma. Sålunda har det i viss mån syntes kyrkomötet som en oförmåga, att kyrkomötet skulle godkänna en författningsändring, innan den revision av kommunalbeskattningen, som angivits utgöra en betingelse för författningsändringen, ännu ens tagit form av ett i alla delar slutbehandlat lagförslag. Ej heller har det varit kyrkomötet möjligt att ernå annat än en allenast överblicklig kännedom om huru den blivande beskattningsreformen tänkts skola utformas, samt om densammas sannolika verkningar i avseende å de kyrkliga intressena.

Emellertid har kyrkomötet trots dessa betänkligheter ansett sig böra ansluta sig till föreliggande lagförslag med allenast viss här nedan omnämnd förutsättning och med uteslutande av promulgationsstadgandet i lagförslaget. Kyrkomötet har härvid haft stödet av följande uttalande av statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet vid hans anmälan av lagförslaget inför Eders Kungl. Maj:t:

»De nu ifrågasatta ändringarna i prästlönereglingslagen avse endast att,

utan ändring i förhållandet mellan pastoratens och kyrkofondens verkliga ansvarighet för ifrågavarande avlöningar, ställa pastoratens ansvarighet i direkt relation till det kommunala beskattningsunderlaget. Fördenskull böra de nuvarande utdebiteringssiffrorna 3, respektive 6 öre för tio kronor inkomst tillsvidare bibehållas oförändrade. Det är nämligen omöjligt att nu med bestämdhet förutsäga, huruvida genomförandet av ett nytt skattesystem kommer att medföra någon ändring i det siffermässiga uttrycket för det kommunala beskattningsunderlaget, ehuru det dock torde vara sannolikt, att detta underlag kommer att i genomsnitt utvisa snarare en ökning än en minskning och att fördenskull vid bibehållande av nuvarande utdebiteringssiffror vad som tillflyter kyrkofonden i form av överskjutande avlöningstillgångar ej kommer att minskas och ej heller fondens utgifter enligt 21 § att ökas. Skulle det mot förmodan vid tillämpning av ett blivande kommunalskattesystem visa sig, att den nu ifrågasatta ändringen skulle hava mera avsevärd reell betydelse, torde en sådan ändring av utdebiteringssiffrorna då böra ske, att i stort sett den nuvarande avvägningen av pastoratens och kyrkofondens ansvarighet kommer att gälla.»

Av detta statsrådets uttalande framgår, att det under utarbetande varande nya skattesystemet icke avsetts skola medföra någon väsentlig förändring i förhållandet mellan pastoratens och kyrkofondens ansvarighet för prästlönerna. I den sista meningen i uttalandet ser kyrkomötet en garanti för och en utfästelse om att vederlag skall beredas kyrkofonden för den händelse densamma genom det ifrågasatta nya skattesystemet skulle få vidkännas ökade utgifter eller minskade inkomster. En ytterligare garanti, sett från de kyrkliga kommunernas synpunkt, mot opåräknade, mera avsevärda rubbningar i beskattningens resultat, torde ligga däri, att i detta avseende de kyrkliga kommunerna icke gärna kunna komma i annan ställning än de borgerliga kommunerna, vilkas ekonomiska bärkraft är en för hela landet allt för viktig faktor för att rimligtvis kunna genom omläggningen i beskattning äventyras.

Kyrkomötet anser sig dock böra uppställa en förutsättning för kyrkomötets godkännande av lagförslaget. Med den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna promulgationsbestämmelsen skulle lagförslaget träda i kraft, även om den till nästkommande riksdag påtänkta kungl. propositionen icke föranleder någon ändrad skattelagstiftning. För sådant fall saknas tillräcklig anledning att nu ändra prästlöneregleringslagen i förevarande avseenden, desto mera, som man icke kan nu överskåda innehållet i de skatteförslag, som därefter skulle kunna bliva framlagda. Att däremot 1927 års riksdag eller, därest den kungl. propositionen skulle komma att framläggas först vid 1928 års riksdag, sistnämnda riksdag skulle kunna hinna att framföra något skatteförslag, byggt på väsentligen andra grunder än de nu föreslagna, är uppenbarligen så gott som otänkbart. Kyrkomötets godkännande anknytes följaktligen direkt till det förslag till kommunalskatteförfattning, som kommer att föreläggas riksdagen år 1927 eller år

1928 och göres beroende av att ny dylik författning promulgeras utgången av sistnämnda år.

På grund av vad sålunda anförts, får kyrkomötet i underdånighet mäla, att kyrkomötet, under förutsättning, att ny lagstiftning angåen kommunalbeskattning kommer till stånd före utgången av år 1928, känt här ovan intagna lagförslag med uteslutande av promulgationsstadgandet i lagförslaget.

Stockholm den 2 november 1926.

Underdånigst.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 16 mars 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Almqvist:

Då förslag till kommunalskattereform år 1927 förelades riksdagen, framlades ock i proposition nr 146 förslag till lag om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning. De i nämnda författningsförslag ifrågasatta ändringarna i prästlöneregleringslagen avsågo endast att, utan ändring i förhållandet mellan pastoratens och kyrkofondens verkliga ansvarighet för ifrågasvarande avlöningar, ställa pastoratens ansvarighet i direkt relation till det kommunala beskattningsunderlaget. Detta författningsförslag godkändes av kyrkomötet under förutsättning att ny lagstiftning angående kommunalbeskattningen komme till stånd före utgången av år 1928. Kommunalskatteskottet vid 1927 års riksdag förklarade sig icke hava något att erinra mot författningsförslaget.

På förslag av chefen för finansdepartementet har Kungl. Maj:t förut denna dag beslutat att ånyo förelägga riksdagen förslag till kommunalskattereform. De ändringar i prästlöneregleringslagen, som med anledning därav bliva erforderliga, hava avfattats i enlighet med 1927 års av kyrkomötet godkända förslag.

Föredragande departementschefen uppläser härefter förslag till lag om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning samt hemställer, att detta förslag måtte i proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla, och skall till riksdagen avlätas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

I. A. Hedenlund.

